

PLA D'ACCIÓ D'INCLUSIÓ COMUNITÀRIA 2024-2027

Montcada i Reixac, maig de 2024

Ajuntament de
Montcada i Reixac

SEMPRE
MiR

Redacció del Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària:

Equip tècnic d'acció comunitària. ETAC

Polítiques d'Inclusió. Àrea Social

Ajuntament de Montcada i Reixac

Documents consultats:

Els plans locals d'acció comunitària per a la inclusió social. Generalitat de Catalunya. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (2021)

Orientacions per a la transició al model de pla Local d'Acció Comunitària Inclusiva / Ajuntament de Montcada i Reixac. Diputació de Barcelona (2023)

Pla d'Acció per a la Inclusió Social a Vilanova i la Geltrú 2019-2023. Oficina Tècnica d'Inclusió Social de Vilanova i la Geltrú (2019)

Pla d'Acció per a la Inclusió 2018-2021 de l'Ajuntament de Montcada i Reixac. Diputació de Barcelona (2018)

ÍNDEX

1. D'on venim ?	4
2. De l'avaluació comunitària al Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària, necessitats i reptes de futur.....	6
3. La inclusió social i l'acció comunitària.....	9
4. Cap a on anem? El PLACI, finalitat, objectius i valors	12
5. Com ho hem fet? Procés de treball	16
6. Com ens organitzem? Estructura organitzativa, espais de governança i participació.	17
7. Com ho farem ? Eixos, accions, cronograma.....	21
8. Avaluació	25

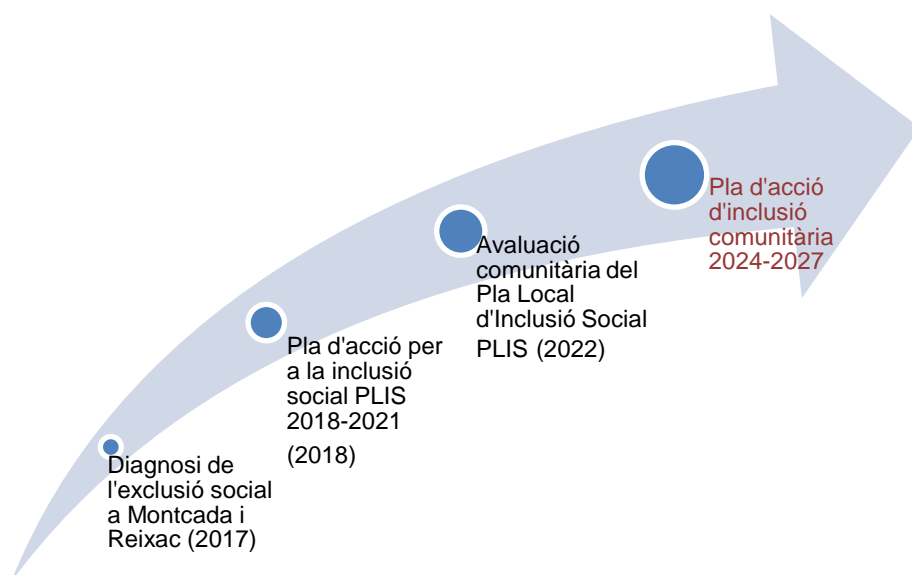
1. D'on venim ?

Sabem que la realitat social és cada vegada més **diversa, complexa i canviant**, i requereix **noves formes d'intervenció** per poder abordar amb garanties la millora de les condicions de vida de les persones. Les situacions d'exclusió i de vulnerabilitat social, les desigualtats socials són canviant, prenen noves formes, i requereixen també de noves formes en les polítiques públiques orientades a la inclusió social.

Hem de proveir les polítiques públiques d'estratègies que ens permetin treballar des de la **proximitat**, per tal de conèixer d'aprop les situacions socials de la ciutadania, des de la **participació i la mirada comunitària**, amb accions orientades a la **incidència i l'impacte** en els factors de desigualtat, amb respostes **personalitzades** adaptades a cada situació particular.

A Montcada i Reixac ja fa uns anys, a l'any 2018 amb el Pla Local d'Inclusió Social, vam iniciar un **full de ruta** amb la missió d'impulsar una **estratègia local** per orientar i articular les diferents accions i polítiques d'inclusió que s'esdeven a la ciutat.

Va ser el primer pas en l'impuls i promoció de l'articulació de les polítiques públiques d'inclusió social de la ciutat. Un cop finalitzada la *Diagnosi de l'exclusió social a Montcada i Reixac* (2017), el **Pla d'acció per a la inclusió social 2018-2021 (PLIS 2018)** va suposar iniciar un treball conjunt tècnic, polític, amb la ciutadania i tercer sector per generar un full de ruta en **l'acció inclusiva de la ciutat**.

De l'any 2018 al 2021 es va dur a terme la implantació del Plis, en el seu desplegament cada període anual comptava amb el seu **Pla d'acció** i amb la seva **Avaluació**, per tal d'anar reorientant de forma continuada l'estretègia inclusiva i els successius plans d'acció. Al finalitzar la vigència del Plis, es va fer una valoració de tot el treball fet en el decurs dels 4 anys de desplegament del Plis.

Per tal de poder donar continuïtat a les polítiques públiques de caràcter inclusiu vam considerar necessari donar espai per dur a terme una **Avaluació Comunitària del Pla Local d'Inclusió Social** (2022), es va fer una avaluació participativa per poder **incorporar la mirada** dels diferents **agents i actors socials** conjuntament amb la ciutadania. Aquest procés avaluatiu va permetre revisar el plantejament inicial del Plis, fer una millor detecció de necessitats i proposar de noves accions de millora de cara al futur.

Afrontem doncs aquest nou **Pla d'acció d'Inclusió Comunitària** amb l'experiència de treball fet, amb els aprenentatges adquirits i, amb els **reptes** que s'han anat plantejat i que cal abordar de manera decidida. Volem ser proactius, plantejar una estratègia d'acció que s'adreci al conjunt de la ciutadania de Montcada i Reixac, sent **sensibles a la diversitat** de situacions de vulnerabilitat i exclusió social, i incidint en els factors que generen aquestes situacions de dificultats en les persones.

Els Plans d'Acció Comunitària Inclusiva (PLACI) són de les actuacions prioritàries que cal implementar en el Pla Estratègic de Serveis Socials 2021-2024, un pla més preventiu, proactiu, comunitari i universal, un model d'atenció social més pròxim i adaptat a les necessitats de la comunitat i de les persones.

El nou pla, amb l'experiència del procés del Plis, serà un **full de ruta viu, flexible i avaluat** de manera constant. Vol ser un pla que neix i que es construeix des de la transversalitat i la interseccionalitat, amb la **cooperació** de la **ciutadania i els agents socials**.

2. De l'avaluació comunitària al Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària, necessitats i reptes de futur.

Entenem que la política i l'acció pública han de comptar amb un bon coneixement de les necessitats de la ciutadania, recollint les impressions, valoracions i propostes que expresen els diferents col·lectius de persones que conformen la ciutat. Amb la voluntat de donar continuïtat a l'actuació municipal orientada a la inclusió social, i amb la intenció d'**incorporar la mirada i l'acció comunitària als processos inclusius**, vam dur a terme l'avaluació comunitària del procés de treball del Plis.

Durant l'any 2022 es va dur a terme un procés **d'avaluació participativa**, una eina que ens va permetre conèixer l'estat del Pla, i ens va facilitar informació de com s'ha executat, quines percepcions i estímuls externs ha generat. Es van obtenir unes dades de caràcter quantitatiu per mitjà del disseny d'una **enquesta oberta** a la ciutadania, la recollida de respostes i un tractament i anàlisi de dades exhaustius. Es van obtenir 304 respostes ciutadanes.

Per obtenir les valoracions de caràcter qualitatiu es va dur a terme un procés de treball participat, **uns grups de discussió**, amb un total de cinc sessions amb entitats i ciutadania de diferents col·lectius: joves, gent gran, dones i persones estrangeres. En aquestes sessions dels grups de discussió hi van participar 88 persones i 10 entitats de la ciutat.

Les **principals necessitats** i temes recurrents tant en l'enquesta com en les sessions dels grups de discussió (agrupades per eixos d'actuació) han estat :

- La **comunicació i difusió** del PLIS i les seves actuacions és un element estratègic a millorar per facilitar-ne l'accés a la ciutadania.
- Es manté una **manca de cohesió i integració social** a la ciutat, existeix sentiment de pertinença al barri i no al conjunt de ciutat.
- **Desconnexió** entre les entitats i els **col·lectius d'origen migrat** i les de la comunitat d'acollida.
- La desconnexió **territorial** de la ciutat entre barris i l'adequació d'**espais públics**.
- La incorporació d'**accions** de forma **intersectorial** entre les àrees d'urbanisme, territori i inclusió.
- Preocupació per la proliferació de **barraques**.
- La importància de visibilitzar mesures de prevenció i conscienciació sobre **salut mental**, ressaltant la solitud no desitjada en joves i gent gran.
- Els costos de vida i l'accés a l'**habitatge**, que representa un gran percentatge dels salaris.
- Formació vinculada al **foment de l'ocupació** i identificació de nínxols d'ocupació.
- La manca de **participació i implicació ciutadana** i la necessitat d'articular mecanismes de contacte i seguiment amb les entitats.

Les **principals propostes de millora** recollides tant a l'enquesta com a les sessions participatives es podrien resumir en:

- Millorar la **difusió i comunicació** en un llenguatge proper i accessible per tal de millorar la proximitat entre l'ens local, ciutadania i les entitats. Dissenyar campanyes de comunicació adaptades a la diversitat de perfils i col·lectius.
- Configurar una **xarxa participativa i col·laborativa** amb fluxos i mecanismes de comunicació estables amb les entitats i agents del territori.
- Fomentar i articular **mecanismes de participació ciutadana**.
- Inserir **polítiques d'ocupació** per corregir les situacions de desigualtat vinculades a la manca de feina, l'assessorament i l'acompanyament laboral.
- Ampliar **l'oferta formativa** de cursos per accedir al mercat de treball i de llengua per superar la barrera idiomàtica.

En general es valora que s'ha donat un **impacte positiu** del PLIS a la ciutat, la valoració dels impactes i àmbits de prioritització ha estat positiva, però s'han de tenir en consideració les necessitats detectades i els suggeriments i propostes ciutadanes i de les entitats de cara a nous plans d'acció.

Les **grans consideracions** clau a tenir en compte de cara al següent pla són:

- En la dimensió interna, **potenciar la transversalitat** entre les diferents àrees, serveis i diferents plans en clau de millorar la coordinació i la incorporació de mirada inclusiva compartida com a ens.
- En la dimensió externa, **incorporar** d'una manera més clara i participativa **les entitats i la ciutadania** no organitzada, ja sigui per mitjà de sessions participatives, o crear espais de coordinació per enfortir vincles i cohesió de territori.

Alhora, s'ha detectat una sèrie de **potencialitats** de cara a afrontar aquests nous reptes:

- **La voluntat i implicació de les entitats i la ciutadania** i una bona predisposició a involucrar-se en processos participatius consultius, d'avaluació i seguiment per la recerca conjunta d'un municipi inclusiu.
- Una estructura dels **serveis municipals amb predisposició al canvi i a la incorporació de la mirada inclusiva**, amb uns espais de coordinació útils que afavoreixen la coordinació i generació de sinèrgies que construeixen un llenguatge comú al voltant de la inclusió.

Les necessitats detectades i les propostes de millora que ha generat l'avaluació comunitària, les potencialitats detectades i les consideracions clau, juntament amb les valoracions tècniques de les diferents àrees i serveis municipals, han estat la base sobre la qual s'ha construït aquest *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària*.

Els reptes i les prioritats de treball d'aquest nou Pla d'Acció, els objectius de treball, els eixos de treball en els quals es centra i posa el focus, les seves accions de partida, tot plegat neix i reflecteix el que s'expressa en les valoracions comunitàries, ciutadanes, i tècniques, i s'inicia doncs un nou Pla d'Acció amb una estratègia de cooperació dels diversos agents socials i ciutadans.

3. La inclusió social i l'acció comunitària.

La inclusió social fa referència a la **possibilitat d'accedir** als béns socials , alguns d'ells bàsics i essencials, propis d'una comunitat. La privació d'aquest accés posiciona la persona en una situació de desigualtat, **manca d'oportunitat** , manca d'accés i participació a espais de la vida quotidiana, vulnerabilitat o exclusió social.

La inclusió social és, però, un concepte dinàmic, i el dinamisme de la realitat social d'una comunitat determina els marges de la inclusió social, donant lloc a **noves formes de desigualtat** i vulnerabilitat social, multifactorials, les quals demanen poder abordar-les de forma transversal i comunitària.

L'objecte del nou Pla d'Acció és la inclusió comunitària, **una aposta** per l'abordatge dels fenòmens de l'exclusió social a través de la metodologia comunitària.

La inclusió comunitària, o l'acció comunitària per a la inclusió social, **té com a objectiu** promoure el desenvolupament de les potencialitats de les persones a partir de processos d'acompanyament i autonomia, la dinamització i enfortiment dels vincles socials entre els diferents actors que conviuen en el mateix territori amb l'objectiu de disminuir les desigualtats d'accés als espais d'inclusió social de les persones, promoure el desenvolupament social dels territoris, i la millora de la qualitat de vida de les persones.

La dimensió comunitària de la intervenció social esdevé un instrument necessari per prevenir situacions de risc, compensant dèficits materials i personals, alhora que genera espais d'ampliació de la xarxa social de persones en situació de vulnerabilitat o exclusió social. L'acció comunitària per a la inclusió social també té com a finalitat el desenvolupament mateix de les comunitats buscant solucions a problemàtiques que, malgrat ser percebudes com a individuals, sovint responen a problemes col·lectius que, en conseqüència, s'han d'abordar des d'una resposta col·lectiva i comunitària.

La metodologia comunitària ens aporta uns **beneficis** que ens fan millorar l'acció social inclusiva :

- ✓ Posa en relació i implica diferents agents que incideixen en el benestar social, de manera que la xarxa social és el motor del benestar personal i comunitari.
- ✓ Reconeix i atorga valor a totes les persones interessades en la inclusió comunitària.
- ✓ Aporta millor capacitat per donar resposta a les situacions de desigualtat.
- ✓ Comporta l'assumpció de responsabilitats compartides des d'una ciutadania activa i el compromís de tots els agents socials.
- ✓ Activa nous espais de diàleg i participació.

Al parlar doncs **d'inclusió comunitària** volem dir que tota acció inclusiva ha de tenir en compte la dimensió comunitària i que tota acció comunitària ha de ser inclusiva, i, en conseqüència, **enllaçar les dimensions inclusiva i comunitària en l'acció social**, ja que no podem entendre una sense l'altra.

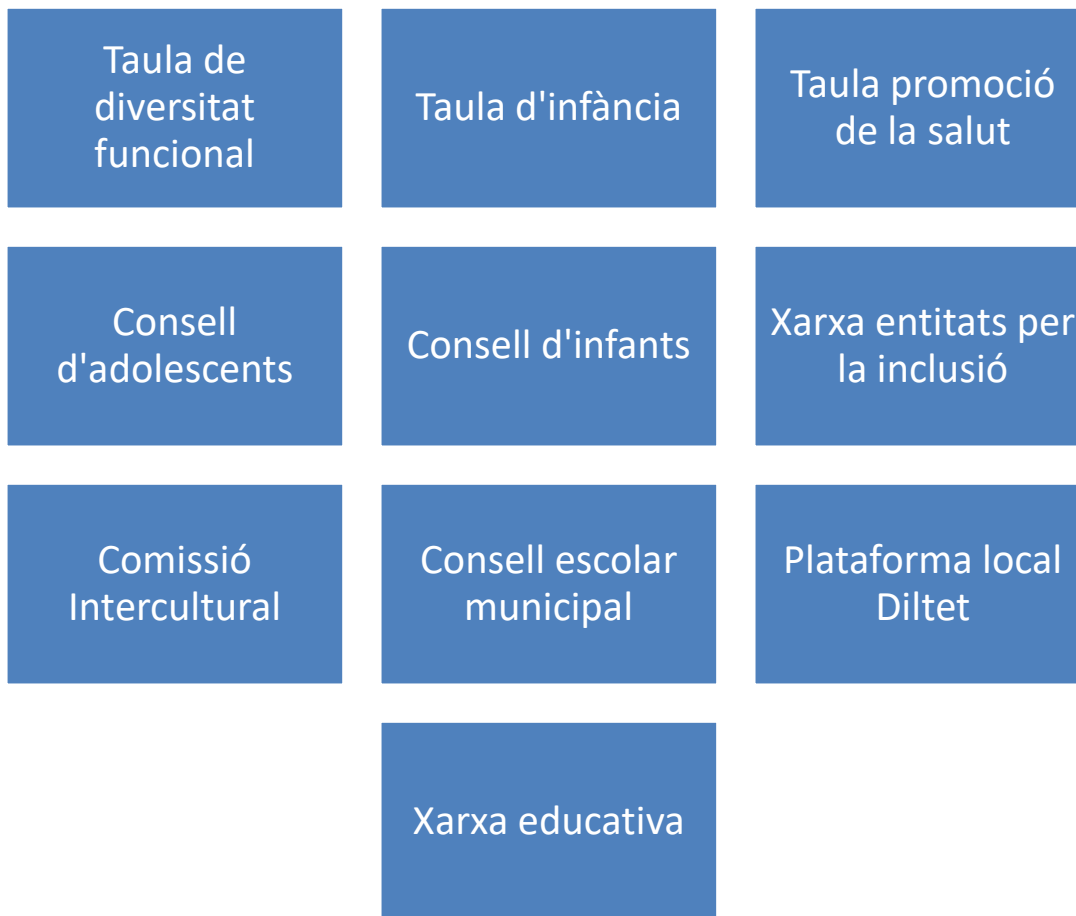
La inclusió comunitària, però, no és una novetat a Montcada i Reixac. Des de molts àmbits, amb diverses òptiques, a través de nombrosos agents socials, són moltes les actuacions que es desenvolupen amb el mateix objectiu, la inclusió social, la mirada i la metodologia comunitària.

A Montcada i Reixac l'actual context dibuixa un conjunt de Plans de ciutat, Taules i Consells de participació, totes ells actius, liderats des de l'ens local, amb una intenció de mirada inclusiva i comunitària, amb iniciatives de treball coordinades entre equips, i amb algunes propostes de transversalitat. En tots aquests espais, tenim l'oportunitat d'aprofundir-hi, millorar les formes de treballar i l'impacte de les nostres accions en la vida quotidiana de les persones.

Els **Plans de ciutat** actius en aquest moment amb una intencionalitat inclusiva i comunitària:

Pla local en promoció de la salut	Pla educatiu d'entorn	Pla d'habitatge
Pla de joventut	Pla local d'accessibilitat	Pla estratègic de desenvolupament econòmic local i ocupació
Pla d'acció de primera acollida i acció comunitària intercultural	Pla educatiu d'entorn	Pla local d'absentisme

Algunes de les **Taules, Consells i Espais** de participació actius :

4. Cap a on anem? El PLACI, finalitat, objectius i valors

El *Pla d'acció d'inclusió comunitària* és una **eina de planificació** per tal de definir l'**estratègia d'inclusió social i d'intervenció comunitària** que s'ha de dur a terme a la ciutat, de manera conjunta amb altres agents implicats, amb la finalitat d'afeblir els factors generadors d'exclusió social.

Es tracta d'ordenar i alinear les accions amb perspectiva inclusiva i comunitària de la ciutat, és una eina per tal de poder estendre i impregnar tot l'ens local, i també els actors del territori, de la mirada i la metodologia de treball de l'**acció comunitària per a la inclusió social**.

Podem dir que els **objectius generals** del *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària* són:

- **Millorar l'autonomia i les condicions de vida** de les persones, incidint en els factors generadors d'exclusió i aïllament social, i promovent l'**enfortiment dels teixits comunitaris** locals i les interaccions comunitàries de les persones i les famílies.
- Incorporar la **dimensió comunitària per a la inclusió social** a les accions i polítiques de l'ens local, sota una mateixa **lògica compartida**, amb la participació d'entitats, ciutadania i la resta d'agents del territori.
- Definir una estratègia d'intervenció conjunta al territori per **millorar l'impacte** de les polítiques i fer més eficients els processos de treball amb la comunitat.
- **Posar en valor** les polítiques d'inclusió social i desenvolupament comunitari de la ciutat i del conjunt dels agents socials. Ordenar les accions que es duen a terme i impulsar-ne de noves.

El *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària* vol mantenir la visió integral i transversal sustentant el seu paper d'eina de **racionalització, visibilització i ordenació de les accions inclusives i comunitàries** que es duen a terme. Agafa un sentit especial en un moment en què són diversos els actors que porten a terme processos comunitaris als territoris amb una lògica inclusiva. Això genera una necessitat de coordinar-se i una **mirada estratègica** sobre la intervenció al territori, per tal d'assolir amb garanties una veritable acció comunitària inclusiva.

Tot plegat representa una **oportunitat** en el sentit d'**aprofundir** en la dimensió comunitària de les polítiques d'inclusió i en la dimensió inclusiva de les polítiques comunitàries. Podem dir que també és una oportunitat per a una governança més àmplia i per a l'impuls d'espais de coordinació transversals.

Anem a descriure els **objectius específics** del Pla que aterren els objectius generals i operacionalitzen les tres dimensions de l'acció comunitària per a la inclusió social, tots ells ordenats en tres dimensions, l'estratègica, metodològica i relacional:

Dimensió estratègica, dimensió que garanteix aquesta visió estratègica, conjunta i , d'ordenació de les polítiques, programes i accions inclusives i comunitàries a la ciutat.

- Dissenyar estratègies conjuntes d'intervenció territorial d'inclusió comunitària que facilitin un ús eficient dels recursos en relació amb les demandes i necessitats de la ciutadania. Es tracta de traçar estratègies consensuades i planificades que unifiquin intervencions i evitin duplicitats.

- Potenciar el treball comunitari als equips bàsics d'atenció social, per reforçar l'orientació comunitària i preventiva de les estratègies d'intervenció social dels serveis socials.

- Debilitar els factors que generen exclusió social a partir de metodologies i estratègies que fomentin l'autonomia i l'empoderament individual, grupal i col·lectiu. Cal enfocar-se a la promoció social i debilitar els factors generadors d'exclusió a partir del treball comunitari, entès aquest com el treball que fomenta l'autoorganització col·lectiva per fer front a les problemàtiques que afecten les societats contemporànies.

Dimensió metodològica, és la orientació conceptual i metodològica per incorporar la mirada inclusiva i comunitària al conjunt d'accions que s'adrecen a la ciutadania.

- Articular espais de treball conjunt al territori que ajudin a abordar de manera integral les problemàtiques socials multidimensionals. El caràcter multidimensional i processual de les problemàtiques socials implica una mirada integral i una resposta en xarxa.

- Avançar cap a un model de governança compartit i alineat que unifiqui mirades, conceptes i metodologies d'intervenció al territori. Cal estendre la mirada inclusiva i comunitària a la xarxa d'actors del territori.

- Capacitar i donar suport tècnic en acció comunitària i inclusió social a professionals i agents socials del territori.

- Produir, analitzar i difondre coneixement sobre la realitat de l'exclusió social i l'impacte de la metodologia comunitària en el seu abordatge, generar coneixement sobre

l'abordatge de l'exclusió social en clau comunitària i mesurar el seu impacte en les condicions de vida de les persones.

Dimensió relacional, reforça l'activació de les interaccions i vincles socials positius entre persones i col·lectius.

- Reforçar el paper del teixit comunitari local per possibilitar dinàmiques d'empoderament de la ciutadania i d'organització col·lectiva. Cal orientar-se a la dinamització social, entesa com una finalitat en si mateixa, i també com una metodologia de treball transversal a les polítiques d'atenció social. S'orienta a treballar amb i per al teixit associatiu local, com un actor clau de l'estratègia.

- Generar dinàmiques que cerquin augmentar el capital social de les persones i les comunitats, sobretot aquelles en situació de vulnerabilitat, en termes quantitius i qualitius.

- Promoure la participació de la població no organitzada i la seva vinculació als espais i processos comunitaris, com a estratègia per a la inclusió social.

En la construcció del Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària comptem amb uns valors que l'orienten i l'acompanyen en la seva definició, desenvolupament i desplegament.

Els valors que fonamenten aquesta **lògica d'intervenció** en les polítiques inclusives amb perspectiva comunitària són els següents:

Coordinació i transversalitat.

Cal contemplar la mirada inclusiva i comunitària en tots els àmbits de la política pública, un bon nivell de coordinació entre serveis i amb altres actors socials, posant en valor el treball col·laboratiu i els espais de diàleg i cooperació.

Inclusió proactiva

Ens cal observar i interpretar la realitat social, influir de forma preventiva i proactiva en els factors d'exclusió, desplegar accions orientades a la transformació de l'entorn i a la capacitat de les persones.

Proximitat i personalització

Saber escoltar des de l'entorn més proper, per mitjà de les persones i el teixit associatiu, ser accessibles i propers a la ciutadania, ens ha de permetre poder fer atencions més personalitzades a través d'actuacions que s'adaptin millor a les necessitats existents.

La diversitat i igualtat d'oportunitats

Les accions públiques han d'estar orientades i tenir en compte totes les diversitats i complexitats que conformen la ciutadania de la nostra ciutat, diversitats personals, socials i territorials en tots els seus àmbits, garantint la igualtat d'oportunitats i l'exercici dels drets de ciutadania sense cap tipus de discriminació.

Orientació a l'impacte.

Les accions inclusives i comunitàries ha d'orientar-se clarament a l'impacte que es vol assolir, cal definir-lo de forma prèvia i establir les eines i processos per mesurar-lo. Només així podrem saber conèixer la incidència real de les nostres accions.

Mirada i participació comunitària

La mirada i l'acció comunitària ens permet una millor identificació de situacions de vulnerabilitat i exclusió social, amb millors propostes per a la promoció de les persones, i assolir millor corresponsabilitat de tots els actors socials. La participació ha de ser un element clau en les polítiques inclusives, creant els espais i les condicions necessàries per la participació de les persones en situació de vulnerabilitat i exclusió social.

5. Com ho hem fet? Procés de treball

Tenint en compte l'aprenentatge, les valoracions i els reptes plantejats en *l'Avaluació Comunitària del Pla Local d'Inclusió Social*, hem portat a terme una **estratègia metodològica per avançar** en la concreció del nou pla. Ens hem basat en **eines qualitatives** per tal de recollir les valoracions, impressions, idees i propostes de diversos actors que estan vinculats a la realitat social i comunitària de la ciutat.

En aquest procés de treball, que s'ha dut a terme al llarg del passat any 2023, hem comptat amb el suport i assessorament tècnic del Servei de Convivència, Diversitat i Cicle de Vida de la Diputació de Barcelona.

Podem dir que hi ha hagut dues fases de treball, una fase preparatòria i una fase participativa.

En la **fase preparatòria** s'ha fet una anàlisi de la situació i context d'inclusió a la ciutat, una definició de les pautes estratègiques, una valoració i un recull de les qüestions més significatives derivades del Plis i l'Avaluació Comunitària.

En la **fase participativa** s'han fet diferents accions de caràcter participatiu, valoratiu, i propositiu, amb personal tècnic, polític, teixit associatiu i ciutadania no organitzada:

- **Sessions participatives de l'Espai de Coordinació Estratègica.**
Hem dut a terme dues sessions de treball tècnic de valoració i proposta d'accions. Hi han participat 17 professionals vinculats a diversos plans de ciutat, de 4 àrees i 12 àmbits de treball municipal.
- **Entrevistes amb perfils tècnics municipals rellevants en la inclusió comunitària.**
S'han fet 5 entrevistes a perfils tècnics i 1 entrevista a perfil polític, totes elles s'han fet amb qui s'ha valorat que podia aportar informació rellevant amb relació a identificar els factors d'exclusió més significatius a Montcada i Reixac, col·lectius afectats, reptes i noves propostes en la política pública a la ciutat.
- **Tobada comunitària participativa amb teixit associatiu.**
Es va fer una trobada comunitària de valoració de les necessitats i reptes de ciutat, propositiva de noves accions en clau inclusiva i comunitària. Hi van participar 12 persones vinculades a 10 entitats de la ciutat relacionades amb l'inclusió comunitària.
- **Trobades personalitzades amb referents de serveis i plans de ciutat.**
Trobades de valoració i prioritització de les accions més rellevants en clau inclusiva i comunitària que haurien de formar part del nou pla. Hi han participat 11 tècniques referents de plans de ciutat i/o serveis vinculats a l'acció comunitària inclusiva.

El resultat d'aquest procés de treball en els diferents espais participatius i, el conjunt de valoracions i propostes, ens ha portat a definir l'estructura del *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària*, les seves prioritats, els seus eixos d'actuació i, les accions triades per impulsar la inclusió amb mirada comunitària.

6. Com ens organitzem? Estructura organitzativa, espais de governança i participació.

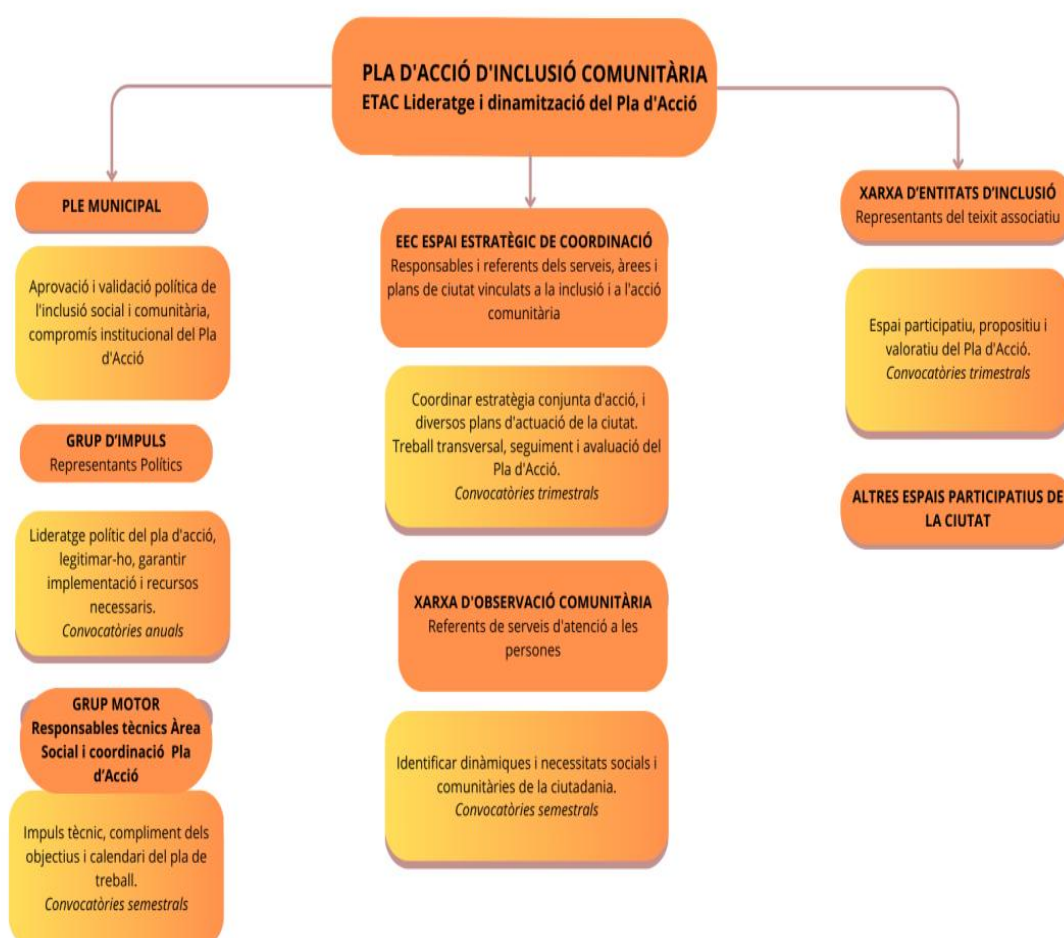
A l'hora de plantejar l'estructura organitzativa que ha d'impulsar, orientar i dirigir el *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària* tenim present que cal una construcció compartida, una presa de consciència col·lectiva dels reptes socials, i una corresponsabilització comunitària de les respostes a les situacions de persones i grups en situació de vulnerabilitat.

Fem una proposta de governança que es basa en diversos motius:

- ✓ És una estructura que posa en relació diferents agents cercant sumar les potencialitats de cada un d'ells en pro de la governança i l'èxit de la implantació del nou Pla. Per aquest motiu es defineixen espais que cerquen legitimar, tant dins com fora de l'ens local el procés de treball. És imprescindible l'aposta política i tècnica per l'acció comunitària per a la inclusió social i l'impuls de la transversalitat necessària per afrontar problemàtiques complexes, amb un lideratge sòlid i amb els espais i mecanismes habilitats.
- ✓ Els espais comunitaris on la ciutadania organitzada i no organitzada és la protagonista, promouen que el procés de treball i desplegament del *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària* respongui a les demandes i necessitats de la ciutadania, aporta legitimitat a l'acció i articula processos de treball comunitari.
- ✓ Aquesta proposta contribueix a promoure la participació de la ciutadania en la presa de decisions polítiques i comunitàries, sent les persones dels territoris agents del canvi en les seves condicions de vida.
- ✓ La figura de l'Observatori d'Inclusió, amb perspectiva comunitària, peça clau al servei de la governança, suposa que els processos i les accions estaran basades en el coneixement de la realitat i es vincularà les persones als processos planificadors, amb la lògica de la coproducció.

Proposem una fórmula d'organització de tres nivells d'espais de treball i participació, **els espais d'impuls, espais tècnics i espais de participació** :

- Els **espais d'impuls** recullen les figures polítiques i tècniques rellevants amb l'objectiu d'impulsar i possibilitar institucionalment el *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària*. En aquest tipus d'espai hi trobem el Ple Municipal, el Grup d'Impuls i el Grup Motor.
- Els **espais tècnics** de treball són aquells en què es prenen les decisions estratègiques de l'acció inclusiva i comunitària, conjuntament amb els espais de participació de la xarxa comunitària. L'Espai Estratègic de Coordinació i la Xarxa d'Observació Comunitària formen part d'aquests espais tècnics
- Els **espais de participació** tenen l'objectiu d'afavorir participació del teixit associatiu i la ciutadania en el disseny i desenvolupament de les accions que han de fer possible la construcció d'un *municipi inclusiu*. La Xarxa d'Entitats d'Inclusió és l'espai central de participació, a banda d'altres espais de participació comunitària i ciutadana que es vagin creant durant el desenvolupament del pla.

L'**ETAC** és l'equip tècnic d'acció comunitària per a la inclusió social, es configura com l'equip de treball especialitzat en acció comunitària que té l'encàrrec de desplegar el *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària* en l'ens local i potenciar la perspectiva comunitària en les polítiques i accions orientades a la inclusió social en un territori.

La funció principal de l'ETAC és la d'exercir el lideratge tècnic per a la implementació operativa del Pla d'Acció, assumint la tasca de dissenyar-lo, impulsar-lo i dinamitzar el seu desplegament. Al seu torn, cal que els altres tècnics de l'ens local se sumin a les dinàmiques d'impuls de l'acció comunitària per a la inclusió social des dels seus espais respectius, hi incorporin aquesta mirada i enfocament. La funció principal de l'ETAC és doncs la d'exercir el lideratge operatiu i dinamitzador del Pla d'Acció.

Espais d'impuls.

Ple municipal. Un cop redactat i validat el *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària* cal que s'aprovi pel Ple de l'ens local, de manera que es valida políticament el compromís amb les línies de treball, les estratègies i els objectius d'inclusió comunitària que es plantegen al Pla d'Acció.

Grup d'impuls. Està format per representants polítics i una figura tècnica directiva. La seva funció és la d'impulsar el *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària*, legitimar-lo i garantir els recursos necessaris pel seu desplegament, a l'hora impulsar políticament el treball transversal a l'ens local. Es reunirà de forma anual.

Grup motor. Hi participen figures de responsabilitat tècnica de l'Àrea Social i la coordinació del pla d'acció. És un espai tècnic que té la funció d'impulsar el Pla d'Acció a l'ens local, garantir el compliment de les fases, calendari i objectius marcats al Pla d'Acció. Es reunirà de forma semestral.

Espais tècnics.

Espai estratègic de coordinació. Està format pels referents de tots els serveis i plans de ciutat que estan vinculats al Pla d'Acció i desenvolupen una tasca que incideix en els condicions de vida de la ciutadania. L'espai està dinamitzat per l'ETAC amb l'objectiu d'assolir una coordinació tècnica i estratègica de tots els serveis de l'ens local. Les seves funcions principals són coordinar una estratègia conjunta d'intervenció, coordinar i alinear els diversos plans de ciutat, fer seguiment i avaluació del Pla d'Acció. Es reunirà de forma trimestral o quadrimestral.

Xarxa d'observació comunitària. Hi participen referents tècnics de serveis d'atenció a les persones. L'objectiu d'aquest espai és recollir informació qualitativa i significativa de les situacions de vulnerabilitat de la ciutadania, identificar dinàmiques i necessitats socials de la ciutadania. Es reuneix de forma semestral.

Espais de participació.

Xarxa d'entitats d'inclusió. És un espai participatiu integrat per entitats de la ciutat amb interès i/o vinculades a la inclusió social. És un espai d'intercanvi, valoratiu i propositiu pel que fa a les situacions de vulnerabilitat i inclusió social de la ciutadania. Esdevé alhora un espai de la xarxa comunitària que té un paper en la valoració del desplegament del *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària*. Es reuneix de forma trimestral.

L'Observatori d'Inclusió de Montcada i Reixac, que ara incorpora una mirada comunitària, no és un espai de governança però sí que és un dispositiu tècnic encarregat de promoure la recerca avaluativa, la generació de coneixement i la innovació des de l'estratègia de la intervenció inclusiva i comunitària. Per una banda és una **eina al servei de la governança** amb una finalitat planificadora, per altra banda ha de poder ser un recurs al servei **de la dinamització comunitària** i la transformació social. Fins ara l'Observatori d'Inclusió ha estat un instrument molt valuós pel PLIS i la voluntat és que continuï esdevenint una peça important en el nou *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària*.

7. Com ho farem ? Eixos, accions, cronograma.

El *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària* s'estructura al voltant de **5 eixos estratègics d'actuació**, centrats en les qüestions essencials que marquen el full de ruta per assolir una ciutat més inclusiva en els propers anys, i potencia la política pública inclusiva des de l'acció comunitària.

El Pla d'Acció, en aquest moment, consta de **23 accions**, que es desenvoluparan de manera compartida i transversal entre **11 serveis municipals** que corresponen a **4 àrees** de l'ens local, l'Àrea d'Alcaldia, Àrea Social, Àrea Econòmica i Recursos Humans i Àrea Territorial i Mobilitat.

Les accions que s'apunten en el Pla d'Acció concreten i aterren l'estratègia municipal d'inclusió comunitària. De ben segur, però, en el decurs del desplegament del Pla d'Acció apareixeran noves actuacions d'inclusió comunitària que es podran incorporar, de manera que aquest Pla d'Acció és una proposta d'inici, amb un **caràcter orientatiu i obert** a les noves propostes i dinàmiques que vagin sorgint en el temps.

En el disseny i construcció dels eixos estratègics i les accions s'ha tingut en compte :

- que els eixos i accions siguin rellevants en clau inclusiva i comunitària
- que les accions ja siguin inclusives i/o comunitàries, tinguin la voluntat de millorar aquests elements inclusius i/o comunitàris, són accions en les que volem posar el focus, treballar-les a fons i millorar el seu impacte
- que les accions prioritzades tenen un bon disseny d'avaluació que ens permetrà conèixer l'assoliment dels seus objectius i impacte

Quins són els **eixos d'actuació prioritaris** i els seus objectius ?

- ✓ Benestar emocional i salut.

Impulsar les accions que tenen un impacte en el benestar emocional, físic i social de les persones, des d'un model inclusiu i comunitari.

- ✓ Capacitació educativa.

Es vol incidir en les situacions d'igualtat d'oportunitats educatives, i potenciar les capacitats de les persones orientades a un bon desenvolupament personal, social i comunitari, sobretot adreçat a les persones amb situacions més vulnerables.

- ✓ Habitatge bàsic i espai públic.

Facilitar l'accés i cobertura de les necessitats bàsiques d'habitatge, i millora l'accessibilitat en l'espai públic.

✓ Participació i comunitat.

Afavorir i donar suport a les xarxes comunitàries, la participació ciutadana, el creixement grupal i col·lectiu. Potenciar el paper de la ciutadania per a unes polítiques de proximitat, mitjançant una perspectiva comunitària i de corresponsabilitat.

✓ Transversal.

Impulsar, fer acompanyament i facilitar la incorporació de la perspectiva inclusiva i comunitària en l'estratègia municipal, des d'un model de treball transversal i cooperatiu.

Aquestes són les **graelles dels eixos i accions** a desenvolupar, amb el detall de les accions (número d'acció), del servei que lidera cadascuna de les accions, quin servei hi participa i col·labora, i quina previsió del desenvolupament de les accions al llarg dels anys.

Accions eix benestar emocional i salut

núm d'acció	Benestar emocional i salut	Lideratge	Participació serveis ens local i serveis altres administracions	Participació teixit associatiu i ciutadania	Cronograma			
					2024	2025	2026	2027
1.1	Taula de diversitat funcional	Serveis socials	Educació, Infància i joventut, Cooperació i solidaritat, Comunicació, Desenvolupament econòmic local, Participació ciutadana, DAPSI	Entitats i ciutadania				
1.2	Hort comunitari Mas Duran	Polítiques d'inclusió	Serveis socials bàsics, Àrea bàsica de salut, Centre salut mental, Servei de primera acollida	Grup de cultiu				
1.3	Xarxa ciclable	Projectes i obres Mobilitat	Serveis municipals					
1.4	Grups de suport emocional per a dones	Feminisme i Igualtat	Servei de primera acollida, Serveis socials bàsics, Equip d'atenció bàsica de salut					

Accions eix capacitació educativa

núm d'acció	Capacitació educativa	Lideratge	Participació serveis ens local i serveis altres administracions	Participació teixit associatiu i ciutadania	Cronograma			
					2024	2025	2026	2027
2.1	Activitats extracurriculars i lleure educatiu	Educació	Esports, Cultura, Infància i joventut, Serveis socials, Polítiques d'inclusió, Feminismes i igualtat, Participació ciutadana	AFAS, entitats de lleure				
2.2	Xarxa pel gènere	Feminisme i igualtat	Escoles, Instituts, Educació, Infància i joventut	AFAS				
2.3	Montcada inclou	Desenvolupament econòmic local	Serveis socials, Centres educatius i treball	Entitats, comerços i indústries				
2.4	Comissió local absentisme escolar	Educació	Serveis socials, Departament Educació Generalitat, Inspecció, EAP, Centres educatius					
2.5	Centre noves oportunitats	Desenvolupament econòmic local	Educació, infància i joventut					
2.6	Campanyes preventives de salut	Serveis socials	Comunicació					

Accions eix habitatge i espai públic

núm d'acció	Habitatge i espai públic	Lideratge	Participació serveis ens local i serveis altres administracions	Participació teixit associatiu i ciutadania	Cronograma			
					2024	2025	2026	2027
3.1	Bossa mediació habitatge	Habitatge						
3.2	Pla local habitatge	Habitatge	Serveis socials, Urbanisme					
3.3	Pla local accessibilitat	Projectes i obres Mobilitat	Serveis municipals					
3.4	Construcció habitatge HPO	Habitatge	Urbanisme					

Accions eix de participació

núm d'acció	Participació i comunitat	Lideratge	Participació serveis ens local i serveis altres administracions	Participació teixit associatiu i ciutadania	Cronograma			
					2024	2025	2026	2027
4.1	Consell d'adolescents	Infància i joventut	Participació, Educació, Serveis Socials, Feminismes i Igualtat, Polítiques d'Inclusió, Cooperació i Solidaritat	Entitats				
4.2	Servei informació i dinamització als barris	Infància i joventut	Participació, Educació, Serveis Socials, Feminismes i Igualtat, Polítiques d'Inclusió, Cooperació i Solidaritat, Cultura, Esports, Desenvolupament Econòmic Local	Entitats				
4.3	Acció comunitària a La Ribera	Polítiques d'inclusió	Igualtat, Educació, Infància i Joventut, Serveis socials, Xarxa d'equipaments, Desenvolupament econòmic local	Entitats				
4.4	Comissió intercultural	Polítiques d'inclusió		Entitats i ciutadania				
4.5	Punt de voluntariat	Solidaritat i cooperació	Participació ciutadana	Entitats i ciutadania				

Accions eix transversal

núm d'acció	Transversal	Lideratge	Participació serveis ens local i serveis altres administracions	Participació teixit associatiu i ciutadania	Cronograma			
					2024	2025	2026	2027
4.1	Formació i suport tècnic en acció comunitària inclusiva	Polítiques d'inclusió						
4.2	Eines d'acció comunitària inclusiva	Polítiques d'inclusió						
4.3	Línies comunicatives del Pla d'Acció	Comunicació	Polítiques d'inclusió					

8. Avaluació

L'avaluació és una fase molt rellevant i a la qual cal prestar atenció i dedicar-hi esforços. L'avaluació és important per aprendre i millorar contínuament, per una qüestió de transparència i rendició de comptes, i per millorar els processos de presa de decisions. L'avaluació és un exercici retrospectiu que reclama parar per reflexionar sobre què fem i com ho fem.

Saber si allò que hem fet ha servit per complir els objectius marcats és del tot necessari per poder redefinir el proper Pla d'Acció i establir quines són les línies de treball, els espais de treball i les estratègies que cal dur a terme.

Si el procés del Pla d'Acció el treballem de forma comunitària caldrà que l'avaluació també sigui comunitària, i aporti un component de més empoderament sobre el teixit comunitari.

Els objectius de l'avaluació del Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària han de ser :

- ✓ Analitzar de forma retrospectiva la incidència de les accions del PLACI.
- ✓ Obtenir coneixement per tal de redefinir el PLACI, i les polítiques d'acció comunitària, en els termes que es consideri.
- ✓ Dur a terme un procés comunitari de revisió de tot allò que s'ha fet i definició de noves línies de treball (treballar en la xarxa comunitària).
- ✓ Determinar tots els factors que han ajudat o dificultat l'obtenció dels objectius del PLACI.
- ✓ Revisió de les estructures, els espais i les dinàmiques que s'han donat en les diverses fases de disseny i implementació

Estratègies i consideracions per a l'avaluació:

- L'ETAC és qui ha de liderar el procés d'avaluació, amb la cooperació de tots els serveis i àrees vinculades al Pla d'Acció
- L'Observatori d'Inclusió tindrà un paper important en l'avaluació de la política pública d'inclusió comunitària
- Cal que ja en el disseny del Pla d'Acció consti un plantejament dels objectius, com es farà i qui farà l'avaluació
- Els espais de treball i participació poden ser útils per dur a terme l'avaluació
- Cal alliberar i dedicar temps per dur a terme l'avaluació, posant el focus i els esforços en l'avaluació

- La participació de la xarxa comunitària per a la inclusió és necessària en el procés d'avaluació
- L'avaluació és una oportunitat per la presa de consciència del paper de diferents agents en l'estratègia d'inclusió comunitària
- Cal aprofitar l'avaluació per implicar els col·lectius i les persones dels espais de participació d'inclusió comunitària

Què avaluarem ?

Farem doncs una avaluació qualitativa dels 5 eixos d'actuació i les 23 accions que confomen el Pla d'Acció. Es tracta d'analitzar si s'estan assolint els objectius i resultats esperats i el seu impacte en la millora de les condicions de vida de la ciutadania des de la perspectiva d'inclusió comunitària. El procés d'avaluació ens permetrà si cal reajustar i millorar aquelles accions que no estiguin assolint els seus objectius.

Per altra banda caldrà fer l'avaluació i anàlisi del funcionament i desplegament del propi *Pla d'Acció d'Inclusió Comunitària* com a eina estratègica, els espais de treball, l'estructura organitzativa i l'assoliment dels objectius estratègics.

Qui avaluàrà ?

L'ETAC conduirà l'avaluació i seguiment del Pla, amb la col·laboració del Observatori d'Inclusió, conjuntament amb tots els referents tècnics de les accions que es porten a terme.

Per altra banda, la Xarxa d'Entitats d'Inclusió tindrà un paper destacat en la valoració de la implantació del Pla d'Acció, i si és possible també des d'altres espais de participació ciutadana de la ciutat.

Podem dir que els diferents espais de treball definits en l'estructura organitzativa han de ser tots ells espais que participin de manera directa en l'avaluació del Pla d'Acció.

Quan s'avaluarà ?

Es farà un seguiment i avaluació de les accions de forma anual.

Cada dos anys es farà una Avaluació del desplegament i implantació del Pla d'Acció per tal de conèixer si hi ha una incidència positiva en la incorporació de l'estratègia d'inclusió comunitària.

<i>Quan avaluem</i>	<i>Típus d'avaluació</i>	<i>Espais d'avaluació</i>
2024	Avaluació i seguiment de les accions	Espai estratègic coordinació
2025	Avaluació i seguiment de les accions	Espai estratègic coordinació
	Avaluació del Pla	Gup d'impuls Grup motor Xarxa d'Entitats d'Inclusió
2026	Avaluació i seguiment de les accions	Espai estratègic de coordinació
2027	Avaluació i seguiment de les accions	Espai estratègic de ccordinació
	Avaluació del Pla	Xarxa d'Entitats d'Inclusió

